

Yhteistoimintamenettelyn aloittaminen

93/01.04.00/2020

KYHALL § 107

Kuntataloutta on leimannut viime vuodet jatkuva kireys, mihin ovat vaikuttaneet heikko suhdannetilanne ja verotulojen hidastunut kasvu, valtiontalouden tervehdyttämistoimenpiteet, kuntien tehtävien ja velvoitteiden lisääminen, muuttoliike sekä ikääntymiskustannusten asteittainen nousu. Näistä syistä kunnat ja kuntayhtymät ovat viime vuosina tehneet säästöjä ja tehostaneet toimintaansa.

Peruspalvelukuntayhtymä Selänteen jäsenkuntien erittäin tiukka taloustilanne edellyttää jatkossakin kuntayhtymältä tiukkaa talouskuria ja myös talouden tasapainottamistoimenpiteitä. Kuntayhtymän toimintaa tulee tehostaa ja samalla huolehtia lähipalvelujen järjestämisestä kustannustehokkaasti.

Talouden tasapainottamistyötä on tehty jo useamman vuoden ajan lähinnä kuntakohtaisin ratkaisuin. Kuntayhtymässä ei ole päästy tekemään merkittävästi ns. yhteisiä palveluja ja jäsenkuntien tiukan taloustilanteen vaatimia palvelurakenneuudistuksia.

Peruspalvelukuntayhtymä Selänne on joutunut hakemaan vuosina 2018-2019 jäsenkunniltaan yhteensä 4,8 miljoonaa euroa lisämäärärahaa alkuperäisten talousarvioiden lisäksi. Kuntayhtymän talouden sopeuttamistarve on vuositasolla noin 2,5 miljoonaa euroa.

Kuntayhtymähallitus päätti kokouksessaan 13.6.2019 § 109 perustaa kuntayhtymän talouden tasapainottamistyöryhmän. Työryhmä työskenteli ajalla 19.8. - 19.12.2019 ja työryhmän loppuraportti merkittiin tiedoksi yhtymähallituksessa 23.1.2020. Työryhmä esitti loppuraporttissaan kuntayhtymähallitukselle, että se käynnistää toimenpiteet, joilla tavoitellaan merkittäviä pysyviä kustannussäästöjä palvelurakennetta tarkastelemalla.

Selvitystyö tilattiin FCG-Perlaconilta, joka antoi raporttinsa 10.8.2020. Siinä ehdotetaan palvelurakenteen uudistamista palveluja keskittämällä, mikäli se on palvelun luonteen mukaan mahdollista. Tämän mukaisesti vuodeosasto sijaitsisi Pyhäjärvellä, päivystys, välinehuolto, dialyysi ja hammashoito Haapajärvellä sekä arviointiyksikkö Reisjärvellä.

Henkilöstön ja työnantajan välisestä yhteistoiminnasta kunnissa annetun lain (449/2007, myöhemmin yhteistoimintalaki) 4 §:n 1 momentin 1. kohdan mukaan yhteistoiminnassa on käsiteltävä henkilöstön asemaan merkittävästi vaikuttavia muutoksia työn organisoinnissa, kunnan palvelurakenteessa, kuntajaossa tai kuntien välisessä yhteistyössä. 2. kohdan mukaan yhteistoiminnassa on käsiteltävä palvelujen uudelleen järjestämisen periaatteita, jos

asialla voi olla olennaisia henkilöstövaikutuksia, kuten ulkopuolisen työvoiman käyttöä tai liikkeen luovutusta. 4. kohdan mukaan yhteistoiminnassa on käsiteltävä taloudellisista tai tuotannollisista syistä toimeenpantavaa osa-aikaistamista, lomauttamista tai irtisanomista.

Yhteistoimintalain 5 §:n mukaan työnantajan on, ennen kuin työnantaja ratkaisee 4 tai 4 a §:ssä tarkoitetun asian, neuvoteltava yhteistoiminnan hengessä yksimielisyyden saavuttamiseksi valmisteilla olevan toimenpiteen perusteista, vaikutuksista ja vaihtoehtoista ainakin niiden työntekijöiden kanssa, joita asia koskee. Neuvottelut on aloitettava niin ajoissa kuin mahdollista.

Kuntayhtymän erittäin tiukan taloustilanteen ja talouden sopeuttamistarpeen vuoksi kuntayhtymässä tulee aloittaa koko kuntayhtymän henkilöstöä koskevat yhteistoimintalaissa edellytetyt yhteistoimintaneuvottelut, joiden tarkoituksena on saada vähintään noin 1,8 miljoonan euron vuotuinen pysyvä kustannussäästö, joka rakentuu palveluverkkoa ja -rakennetta koskevilla toimenpiteillä.

Neuvottelut toteutetaan siten, että ne noudattavat työvoiman käytön vähentämistilanteessa vaadittuja yhteistoimintalain määräyksiä.

(Valmistelijat: Kuntayhtymän johtaja Tuomas Aikkila, puh. 044 4456 196 ja talous- ja henkilöstöjohtaja Marianne Ahmaoja, puh. 044 4456 639)

Ehdotus:

Kuntayhtymän johtaja: Kuntayhtymähallitus päättää käynnistää taloudellista ja tuotannollisista syistä johtuen koko kuntayhtymää koskevat yhteistoimintaneuvottelut. Jäsenkuntien taloudellisen tilanteen ja kuntayhtymän toiminnan ja rakenteiden uudelleen järjestelyjen vuoksi yhteistoimintamenettely käydään koko kuntayhtymän alueella. Tavoitteena on tarkastella yhteistoimintalain mukaisesti henkilöstön mahdollisia irtisanomisia, osa-aikaistamisia tai lomauttamisia vuosien 2021-2022 aikana.

Päätös:

Jäsen Jari Nahkanen esitti pohjaehdotuksesta poikkeavan ehdotuksen.

Emme voi hyväksyä yhteistoimintamenettelyä, koska se perustuu palvelurakennemuutokseen, jota emme näe kokonaisuutena Selänteen eduksi taloudellisesti emmekä toiminnallisesti. Palveluja hajottava malli ei ole alueemme etu. Lisäksi mitoitukset ovat meidän näkemykseen jälkeen sellaiset, että joudumme käyttämään mm. ostopalveluita entistä enemmän. Käytännössä suunnitellut säästöt eivät tulisi toteutumaan. Yhteistoimintamenettely saattaa poikkeusolosuhteissa aiheuttaa myös merkittäviä turvallisuusriskejä. Tälle esitykselle on täysi Haapajärven kaupungin hallituksen tuki.

Jäsenet Veikko Ekman, Ulla Savola ja Aila Kukkola kannattivat ehdotusta.

Koska oli tehty pohjaehdotuksesta poikkeava kannatettu esitys

puheenjohtaja teki äänestysesityksen. Ne, jotka kannattavat kuntayhtymän johtajan tekemää pohjaehdotusta äänestävät JAA ja ne, jotka kannattavat jäsen Jari Nahkasen esitystä äänestävät EI.

Suoritetussa nimenhuutoäänestyksessä annettiin JAA ääniä yhteensä 6 (Tikanmäki, Kinnunen, Halonen, Tili, Jussinniemi, Seppä) ja EI ääniä yhteensä 4 (Ekman, Savola, Nahkanen, Kukkola).

Äänestyksen perusteella kuntayhtymän johtajan tekemä pohjaehdotus hyväksyttiin päätökseksi.

Jäsenet Jari Nahkanen, Veikko Ekman, Ulla Savola ja Aila Kukkola jättivät asiasta eriävän mielipiteen.